

BRIEF Zienswijze Handreiking Samenwerken in de stad

Communicatie: Wim Scholten mobiel: 0651 137 163

Bankrekening NL29 INGB 0007612058 |

www.houtkwartier.com | communicatie@houtkwartier.com | Twitter @Houtkwartier

18 december 2023

Zaak nr.: Z/23/3591676

Inleiding

De huidige versie van de handreiking is nog een erg algemeen en vrijblijvend verhaal. In het stuk gaat het nog te veel over participatie. Dat is inmiddels een beladen term. In het document wordt al gesuggereerd dat het om samenwerking gaat. Dat dekt de lading veel beter.

De handleiding legt op diverse plekken te veel het accent op wat een ambtenaar zou moeten doen. Het zou moeten gaan over de samenwerking tussen ambtenaren, burgers en ondernemers. Het kan en mag geen kookboek zijn. Het gaat om gebruik van het gezond verstand en van de aanwezige kennis en ervaring in de stad.

Samenwerken in de stad: De basisregels

Leg helder en duidelijk vast dat de probleemanalyse en -stelling altijd in samenspraak met alle betrokkenen tot stand komt. Nu wordt de wenselijkheid van overleg over de probleemstelling wel genoemd (in onderdeel “gezamenlijk vertrekpunt”) maar dat is nog geen eis. De probleemanalyse c.q. -stelling is dan per definitie niet afgeleid van wat er staat in het coalitie-akkoord, een partijprogramma of voorgeschreven beleidsregels.

Oplossingsrichtingen/ alternatieven en onderzoeksopdrachten worden gezamenlijk met betrokkenen geformuleerd. Daar is in het document nu geen sprake van. Het werken met alternatieve oplossingen en het waar nodig brengen van alternatieve voorstellen naar de gemeenteraad, zal het begrip en draagvlak versterken.

Om een gelijk speelveld te garanderen is het noodzakelijk dat betrokkenen toegang krijgen tot alle informatie en alle relevante gegevens en documentatie. In het huidige document is dit nog betrekkelijk vrijblijvend geformuleerd. Zonder betrouwbare feiten en cijfers begeven we ons op drijfzand. Daarom is het nodig om bijv. tellingen, metingen c.q. berekeningen uit te voeren en om dergelijke gegevens beschikbaar te stellen aan betrokkenen.

In het document ontbreekt dat de voorbereiding van de besluitvorming ook een onderdeel van de samenwerking is. Het is belangrijk om burgers en ondernemers te betrekken bij de voorbereiding van de besluitvorming. Dat is niet een zaak van alleen het College en/of de ambtenaren. Dit maakt een ander proces noodzakelijk voor de uiteindelijke besluitvorming.

De leden van de gemeenteraad worden tussentijds betrokken bij het vaststellen van de probleemstelling, de oplossingsrichtingen en de voor te stellen alternatieven. Op die manier worden ze voorbereid op de uiteindelijke besluitvorming. Dit zal de kwaliteit van de besluitvorming belangrijk verbeteren.

Er dient steeds te worden gestreefd naar een keuze uit meerdere alternatieven. Het wordt nu sterk aan het bestuur/college overgelaten om een keuze te maken en er wordt verder geen ruimte

geboden aan bijvoorbeeld de gemeenteraad om na afweging van de mogelijkheden eventueel anders te beslissen.

Het bestuur/college kan een advies geven over de voorgestelde alternatieven. De gemeenteraad neemt het finale besluit. Als geen van de voorgestelde alternatieven acceptabel is voor de gemeenteraad dan wordt het voorstel teruggewezen naar de in de samenwerking betrokkenen.

In de inleiding wordt specifiek ingegaan op de rol van jongeren in het proces van samenwerking. Verderop worden ook expats expliciet genoemd. Ook voor jongeren en expats dient het accent te liggen op “samen”. Het is ongewenst om jongeren en expats daarbij een aparte weg te laten volgen. Het is nodig dat alle betrokkenen oog hebben voor elkaars belangen en samen zoeken naar mogelijke oplossingen. Zorg voor de beschikbaarheid van de juiste deskundigheid en dat belanghebbenden adequaat worden vertegenwoordigd.

Samenwerken in de stad: Implementatie van de basisregels

Aandacht voor de wil en bereidheid om samen te werken met bewoners en ondernemers is cruciaal om de gewenste veranderingen te realiseren. Het hoogste management dient hierbij een leidende rol te spelen. De gemeentesecretaris en het College dienen het voorbeeld te geven.

“Participatie wordt daarom beoordeeld op het proces en niet op de uitkomst”. Deze uitspraak is te beperkt. De uitkomst is wel degelijk van belang bij participatie. Wanneer je werkt met alternatieven en/of verschillende mogelijke oplossingen valt er wel degelijk iets te kiezen voor het College en/of de gemeenteraad. Het zal de besluitvorming zichtbaar beter en transparant maken.

Zorg voor een klachteninstantie waar betrokkenen via een korte lijn terecht kunnen als ze zich onvoldoende gehoord voelen.

Samenwerken in de stad: verdere opmerkingen over genoemde thema's

Thema 1: houding en gedrag

Burgers en ondernemers kennen hun omgeving doorgaans veel beter dan de ambtenaren. De laatstgenoemde groep kijkt vaak uitsluitend naar het eigen vakgebied en verliest daarmee de omgeving van de burgers en ondernemers uit het oog.

Wij onderschrijven de stelling dat de gemeente de gemeenschap dient te faciliteren. De gemeente is er voor de burgers en ondernemers en niet andersom.

Wees betrokken

Hier wordt een aantal communicatiekanalen genoemd. Dit functioneert onvoldoende. Dit gaat veelal om communicatie vanuit de gemeente naar de burgers en ondernemers. De communicatie dient veel meer tweerichtingsverkeer te worden. Het DoeMee platform is vaak slecht ingericht en slecht toegankelijk.

Maak afspraken over openbaarheid

Hier is de vrijheid van meningsuiting en de journalistieke vrijheid in het geding. Als er op een normale manier wordt samengewerkt is er geen enkel probleem. De betrokken burgers en ondernemers moeten zich gehoord voelen. Dat kan door te overleggen over alternatieven en door meerdere alternatieve oplossingen aan de gemeenteraad voor te stellen.

Thema 2: Basis op orde

Maak een participatieplan

Wees flexibel met het hanteren van participatieniveaus. Leg je niet vast op één niveau van participatie. Dit is enerzijds van de situatie afhankelijk en anderzijds van de kennis en ervaring van de betrokkenen.

Terugkoppeling en transparantie

Dit lijkt sterk gericht op wat moet de ambtenaar doen. “Geef duidelijk aan welke inbreng is overgenomen en welke niet met de onderbouwing daarbij”. Dit komt in een ander licht te staan wanneer er daadwerkelijk sprake is van samenwerking. Dan is dit geen papieren exercitie meer waarin de betrokken bewoners en ondernemers zich niet gehoord voelen.

Hulpmiddelen

Wanneer gebruik wordt gemaakt van het online participatieplatform DoeMee moet daadwerkelijk aandacht worden besteed aan de inrichting en presentatie. Die is nu in veel gevallen volstrekt onvoldoende en onbegrijpelijk. Dat vraagt om de juiste deskundigheid.

Gemeente is altijd aanspreekbaar; regie van participatie ligt bij de gemeente

Het is prima dat de gemeente de regie voert. We hebben onze twijfels om de participatie bij een projectontwikkelaar te beleggen. In dat geval gaan belangen door elkaar heen lopen.

Thema 3: Participatie = Inclusief

Elke cultuur heeft een eigen aanpak nodig. De vraag is dan hoe je dit in de praktijk kunt doen. Het aantal verschillende culturen is legio binnen de stad Leiden en ook binnen het Houtkwartier. Vergeet daarbij ook de expats niet. Het is daarbij belangrijk je te realiseren dat expats, studenten en bijv. vluchtelingen altijd maar tijdelijk in onze stad wonen.

Thema 4: Gelijk speelveld

Gelijktijdig in gesprek komen met alle partijen is een belangrijk streven. Het is essentieel om elkaars standpunten te leren kennen en daarmee rekening te houden. Dus niet als gemeente partijen los van elkaar spreken maar ze in de samenwerking betrekken.

Thema 5: Raad en/of College wegen af en besluiten

Ga op gepaste wijze de dialoog aan met de ambtelijke organisatie, initiatiefnemers en gemeenschap. Met de genoemde contacten is in principe niets mis. Het is van belang om gebruik te maken van elkaars kennis en ervaring. Iedereen moet meedoen in het proces. Het is daarbij wel belangrijk om partijen te vragen het grotere algemeen belang te behartigen en niet alleen het eigen belang.

Met vriendelijke groet,
Wim Scholten en Hans van Straaten
Kagerstraat 30
2334 CR Leiden
wijkvereniging Houtkwartier
mob +31 651 137 16